

POSTANOWIENIE

Dnia 21 marca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Czubik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Konrad Wytrykowski

Ławnik Hanna Wiśniarska

Protokolant Marta Brzezińska

przy udziale Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego w Sądzie Okręgowym w S. SSR Andrzeja Michałowicza

w sprawie obwinionej sędzi Sądu Rejonowego w G. - M. P. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego z art. 107 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (tekst jedn. Dz. U. z 2018, poz.23)

w przedmiocie rozpoznania zażalenia obwinionej i Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego na postanowienie Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego w [...] z dnia 26 marca 2018 r., sygn. akt ASD [...]

po rozpoznaniu w Izbie Dyscyplinarnej na rozprawie w dniu 21 marca 2019 r.,

postanowił:

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 2 października 2017 r. Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny w [...] sygn. akt ASD [...] w sprawie sędziego Sądu Rejonowego w G. - M. P. (uznanej prawomocnie wyrokiem Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego w [...] z dnia 17 marca 2008 r., w sprawie sygn. akt ASD [...]) za winną popełnienia zarzucanych jej czynów), m.in. na podstawie art. 109 § 1 pkt 5 p.u.s.p. wymierzył jej karę złożenia sędziego z urzędu. Obwiniona wniosła odwołanie od tego wyroku. Wyrokiem z dnia 5 czerwca 2018 r., sygn. akt SNO 11/18, Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Postanowieniem z dnia 26 marca 2018 r., Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny w [...] po rozpoznaniu sprawy sędziego Sądu Rejonowego w G. - M. P., sygn. akt ASD [...], uznanej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego - Sądu Dyscyplinarnego w [...] z dnia 17 marca 2008 r. w sprawie sygn. akt ASD [...] za winną popełnienia czynu polegającego na tym, że kierując się pozamerytorycznymi przesłankami - stosunkiem uczuciowym wobec adwokata P. P. - uchybiła godności urzędu przez to, że postanowieniem z dnia 24 listopada 2003 r. uchyliła tymczasowe aresztowanie wobec oskarżonych w sprawie, których obrońcą był adwokat P. P., a następnie mimo uchylenia tego postanowienia przez Sąd Odwoławczy, kierując się tymi samymi względami, wyłączyła do odrębnego postępowania sprawę tych oskarżonych i uchyliła zastosowany wobec nich środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania, tj. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego z art.107 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (tekst jedn. Dz. U. z 2018, poz. 23, dalej jako: p.u.s.p.), postanowił:

1. na podstawie art. 120 § 2 p.u.s.p. zawiadomić Ministra Sprawiedliwości o prawomocnym wyroku Sądu Rejonowego w K. z dnia 1 lutego 2017 r. w sprawie sygn. akt X K [...] przeciwko M. P., pociągającym za sobą utratę stanowiska sędziego;
2. na podstawie art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k. w zw. z art. 128 p.u.s.p. i art. 120 § 2 p.u.s.p. umorzyć postępowanie dyscyplinarne;
3. kosztami postępowania dyscyplinarnego obciążyć Skarb Państwa.

Na powyższe postanowienie w zakresie rozstrzygnięcia o umorzeniu postępowania dyscyplinarnego (pkt 2 orzeczenia), zażalenie złożył Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego w Sądzie Okręgowym w S.. Zarzucił obrazę przepisów postępowania, tj. art.17 § 1 pkt 11 k.p.k. w zw. z art. 128 p.u.s.p. i art. 118 § 1 p.u.s.p., która miała wpływ na treść tego postanowienia a polegała na przyjęciu, że orzeczenie wobec M. P. prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w K. wydanym w sprawie sygn. akt X K [...], zakazu wykonywania zawodu sędziego na okres 4 lat stanowi okoliczność pociągającą za sobą konieczność umorzenia postępowania dyscyplinarnego. W związku z podniesionym zarzutem, wnosił o uchylenie zaskarżonego postanowienia

w zakresie rozstrzygnięcia zawartego w punkcie 2 postanowienia i przekazanie w tym zakresie sprawy Sądowi Apelacyjnemu – Sądowi Dyscyplinarnemu w [...] do ponownego rozpoznania.

Nadto należy zaznaczyć, że z pozostałej części postępowania dyscyplinarnego, z którego to postępowania zostało wyłączone przez Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny w [...], Sąd ten wydał wyrok w dniu 2 października 2017 r., sygn. akt ASD [...], w którym m.in. wymierzył M. P. karę złożenia sędziego z urzędu na podstawie art. 109 § 1 pkt 5 p.u.s.p. Wyrok ten został utrzymany w mocy przez Sąd Najwyższy - Sąd Dyscyplinarny w dniu 5 czerwca 2018 r., w sprawie o sygn. akt SNO 11/18.

Postanowienie Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego w [...] z dnia 26 marca 2018 r., sygn. akt ASD [...], zaskarżyła w całości M. P.. Postanowieniu zarzuciła, że nie wzięto pod uwagę, iż w sprawie rozpoznanej przed Sądem Rejonowym w K. złożyła kasację ze względu na zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej, polegającej na dwukrotnym skazaniu jej za to samo przestępstwo. Wobec powyższego, wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz o zawieszenie postępowania dyscyplinarnego do czasu zakończenia postępowania kasacyjnego.

Zarządzeniem sędziego Sądu Okręgowego w K. z dnia 7 maja 2018 r. odmówiono przyjęcia kasacji obrońcy M. P. jako złożonej po terminie. Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 5 lipca 2018 r., sygn. akt V KZ 27/18, postanowił utrzymać w mocy zaskarżone zarządzenie o odmowie przyjęcia kasacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenia obwinionej M. P. i Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego nie zasługują na uwzględnienie.

Wyrok Sądu Rejonowego w K. z dnia 1 lutego 2017 r., sygn. akt X K [...], którym orzeczono wobec M. P. m.in. zakaz wykonywania zawodu sędziego w wymiarze 4 lat (pkt. 6 wyroku) uprawomocnił się w dniu 24 stycznia 2018 r. (k. 1132-1133 akt ASD [...] Sądu Apelacyjnego Sądu Dyscyplinarnego w [...]), a Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia kasacji. Wobec powyższego argumenty M. P.

zawarte w jej zażaleniu są oczywiście bezzasadne.

Zażalenie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego zasługiwałoby na uwzględnienie gdyby postanowienie Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego w przedmiocie umorzenia postępowania oparte było wyłącznie o wyrok Sądu Rejonowego w K. z dnia 1 lutego 2017 r., sygn. akt X K [...], skutkujący zakazem wykonywania zawodu sędziego i jednocześnie w toku dalszego postępowania w innych sprawach dyscyplinarnych, w których wyłączono do odrębnego postępowania przedmiotową sprawę, nie doszło do ukarania i złożenia sędziego z urzędu.

Na podstawie art. 68 § 2 p.u.s.p., rozstrzygnięcie takie pociąga za sobą z mocy prawa utratę przez M. P. urzędu i stanowiska sędziego, albowiem określenie „wykonywanie zawodu sędziego” i „zajmowanie stanowiska sędziego” są równoważne. Prawomocne orzeczenie sądu skazujące na środek karny zakazu zajmowania stanowiska sędziego pociąga za sobą z mocy prawa utratę urzędu i stanowiska sędziego.

Inną konsekwencją prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w K. orzekającego w stosunku do M. P. zakaz wykonywania zawodu sędziego, mającą swoje umocowanie w art. 120 § 2 p.u.s.p., jest obowiązek zawiadomienia o tym Ministra Sprawiedliwości.

Rację miałby Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego domagając się uchylenia zaskarżonego postanowienia, podnosząc zarzut naruszenia art. 118 p.u.s.p., który stanowi, że w razie rozwiązania bądź wygaśnięcia stosunku służbowego w toku postępowania dyscyplinarnego, postępowanie to toczy się nadal, gdyby nie fakt, że M. P. w innej sprawie dyscyplinarnej została już prawomocnie ukarana i jako sędzia złożona z urzędu. W literaturze i orzecznictwie przyjmuje się, że z uwagi na treść art. 118 p.u.s.p., po rozwiązaniu stosunku służbowego sędziego w toku postępowania dyscyplinarnego, postępowanie to toczy się nadal, a do tego nie ma przeszkód do orzeczenia w nim kary dyscyplinarnej, w tym najsurowszej, czyli złożenia Sędziego z urzędu (J. Gudowski, Komentarz do art. 118 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 sierpnia 2006 r., SNO 37/06, OSNSD 2006, poz. 51).

Mimo utraty przez obwinioną stanowiska sędziego w wyniku

uprawomocnienia się wspomnianego wyroku Sądu Rejonowego w K. postępowanie dyscyplinarne powinno być kontynuowane i brak byłoby podstaw do jego zawieszenia, gdyż postępowanie karne i postępowanie dyscyplinarne to dwa odrębne postępowania, z których każde może toczyć się samodzielnie.

Rozstrzygnięcie wydane przez Sąd Rejonowy w K. w sprawie sygn. akt X K [...], nie wyklucza możliwości zatarcia skazania po upływie terminów przewidzianych w art. 76 k.k., a tym samym ponownego ubiegania się przez M. P. w przyszłości o przyjęcie w poczet sędziów. Możliwość taka byłaby jednak wyłączona w razie ewentualnego złożenia sędziego z urzędu w postępowaniu dyscyplinarnym o czym przesądza art. 109 § 4 p.u.s.p.

Nie można jednak nie zważyć, że w dniu 5 czerwca 2018 r., a więc już po złożeniu zażalenia przez Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Okręgowego w S., Sąd Najwyższy - Sąd Dyscyplinarny w dniu 5 czerwca 2018 r., w sprawie sygn. akt SNO 11/18, po rozpoznaniu na rozprawie sprawy SSR M. P. utrzymał w mocy zaskarżony wyrok, którym złożono sędziego M. P. z urzędu na podstawie art. 109 § 1 ust. 5 u.s.p.

Prowadzenie drugi raz postępowania, którego skutkiem mogłoby być ponowne złożenie z urzędu sędziego uprzednio prawomocnie już złożonego - co mogłoby mieć miejsce w przypadku uwzględnienia zażalenia Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego w Sądzie Okręgowym w S. z dnia 29 marca 2018 r. - byłoby sprzeczne z zasadą ekonomiki procesowej i nie miałoby jakiejkolwiek wartości dodanej, jako że sędzia już jednorazowo złożony z urzędu w związku z zastosowaniem art. 109 § 1 ust. 5 u.s.p., do zawodu sędziego nie może nigdy powrócić.

Z tych wszystkich względów, na podstawie powołanych przepisów, a także ze względu na odpowiednie stosowanie art. 11 § 1 k.p.k., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.